

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget

Epost: energi-miljoe@stortinget.no

Deres ref.: Dokument 8:16 S (2019-2020)

Vår ref.: TS

Oslo, 27.01.2020

Representantforslag 16 S om solkraft Innspill fra Nelfo

Bakgrunn og problemstilling

Norge har store muligheter for økt solkraftproduksjon. Sammen med energieffektivisering er solkraft en viktig kilde til ny konfliktfri strøm, noe som igjen er en forutsetning for elektrifisering av alt fossilt energibruk og etablering av ny bærekraftig næringsvirksomhet.

Ved utgangen av 2018 var det tilknyttet om lag 60 MW solkraft til det norske overføringsnettet. Selv om veksten i det norske markedet isolert sett har vært høy, er det ingen tvil om at Norge henger etter i den europeiske markedsutviklingen. Mindre enn 0,5 promille av europeisk solkraft er installert her til lands.

Likevel, gitt gode vekstvilkår vil det norske solcellemarkedet kunne skyte fart og bli en viktig bidragsyter til en bærekraftig omstilling av norsk samfunnsliv. Ifølge NVE sitt basis-scenario anslås det at den norske solkraftproduksjonen vil ligge på 7 TWh i 2040, opp fra dagens produksjon på 0,06 TWh. Mange forutsetninger ligger til stede for dette, herunder et godt ressursgrunnlag, høy teknisk kompetanse gjennom hele verdikjeden, samt bred politisk støtte. Et eksempel på sistnevnte er Granavolden-plattformen der regjeringen lover å *«Opprettholde, og gradvis styrke, mulighetene for egenprodusert energi for husholdninger, borettslag og landbruket»*.

En enda viktigere forutsetning for å lykkes med solceller i Norge, er at volumet i markedet når kritisk masse. Et økt antall installasjoner gjør at vi kan hente ut betydelige effektivitetsgevinster og gjøre solceller privatøkonomisk lønnsomt uten noen form for offentlig støtte.

Frem til solcellemarkedet når kritisk masse vil markedsaktørene være avhengige av gunstige politiske rammevilkår som stimulerer til fortsatt vekst. Dessverre står vi ved inngangen til 2020 i en situasjon der økonomien i solcelleinstallasjoner er drastisk forverret. Signaler fra offentlig forvaltning tilsier at situasjonen vil bli enda verre i tiden som kommer. Med mindre vi får på plass nødvendige endringer i de offentlige rammebetingelsene, vil vi risikere at det spirende markedet for solceller vil kunne forsvinne lenge før vi oppnår kommersialisering og markedsmodning.

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

Besparelsene ved solcelleinstallasjoner kan bli mer enn halvert

En lønnsom investering i solceller fordrer at offentlig støtte og redusert strømrregning over tid kan finansiere engangsinvesteringen. Lønnsomheten er altså en funksjon av følgende tre komponenter:

- Økonomisk tilskudd
- Spart nettleie
- Spart strømpris

Husholdningene kan i dag søke om støtte til installasjon av solceller fra Enovas tilskuddsordning. Ordningen har for mange vært utslagsgivende for den investeringen som er blitt gjort. I september 2019 annonserte Enova at støtten til solceller vil bli redusert med 2500 kroner fra april i år.

Muligheten til å kunne spare nettleie ved å installere solceller står også i fare for å bli kraftig redusert. Reguleringsmyndigheten for Energi har varslet at de snart vil fremme et forslag om effekttariffer i distribusjonsnettet. Forslaget vil trolig inkludere et krav om at dagens variable ledd på nettleien skal settes lik kostnaden for tap i nettet. I praksis betyr det at det variable energileddet skal reduseres fra dagens nivå på 25 øre/kWh til 3,75 øre/kWh (med dagens prisnivå i kraftmarkedet). Isolert sett vil nettleieinsentivet til installasjon av solceller altså kunne bli redusert med hele 85 %.

Som følge volatiliteten i nedbør og temperaturer i Norge, kan strømprisene variere mye fra år til år. Denne vinteren har vært preget av mye nedbør og milde temperaturer, noe som har svekket strømprisene. I uke 4 i 2020 var strømprisen i engrosmarkedet for Oslo 21 øre/kWh. Det er en nedgang på om lag 55 % sammenlignet med samme uke i 2019.

Nelfos vurderinger

Nelfo mener at kommende kutt i solcelletilskudd og endringer i nettariffene er i konflikt med viktige politiske mål i Granavolden-erklæringen. Endringene vil svekke mulighetene for egenprodusert energi for husholdninger, borettslag og landbruket. Nelfo mener videre at endringene heller ikke kan forankres i andre viktige samfunns mål eller politiske prioriteringer.

NVE har begrunnet sitt forslag om redusert energiledd på nettleien med et ønske om «mer rettferdig» nettleie. Tanken er at kostnadsstrukturen i nettet tilsier at alle skal betale det samme, uavhengig av forbruk. Dette vil verken oppmuntre forbrukeren til å spare eller produsere egen strøm, da de som bruker lite strøm betaler det samme som de som bruker mye. Det vil fremstå som urettferdig for de med små boliger og lavt energibruk. Mange sårbare forbrukere tilhører denne gruppen. Videre vil nok folk flest være kritiske til en nettleie som økonomisk straffer alle de som gjennomfører tiltak for energieffektivisering eller har investert i solceller.

Gjennom Enova-avgiften betaler norske husholdninger årlig om lag 400 millioner kroner direkte inn til Energifondet som ligger til grunn for Enovas aktiviteter. Det kommer i tillegg til de midlene som er bevilget gjennom skatteseddelen og Statsbudsjettet. Det hersker derfor en forventning blant befolkningen om at en stor andel av Enovas støttemidler skal komme vanlige norske husholdninger til gode. Enovas tilskuddsordning for husholdninger har imidlertid en begrenset budsjetttramme på 250 millioner kroner. I september 2019 annonserte Enova at støtten til solceller vil bli redusert med 2500 kroner fra april i år. Det skjedde omtrent på samme tid som Enova offentliggjorde tildelingen på 2,3 milliarder kroner til Equinors havvindplan på

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

Tampen. Denne prioriteringen fremstår for mange som urettferdig, og den er åpenbart i konflikt med regjeringens ønske om å styrke mulighetene for egenprodusert energi.

Anbefalinger til vedtak

Nelfo organiserer mange av bedriftene som leverer og installerer solceller på bygg. Vi er enig i forslagstillernes vurdering om at det finnes et betydelig effektiviseringspotensial i installasjonsvirksomheten og at det vil kunne utløse en høy vekst i markedet. Økt effektivitet forutsetter imidlertid et økt antall installasjoner. Vårt mål er derfor å tilrettelegge for at markedsaktørene kommer seg gjennom den kritiske kommersialiseringsfasen der økt volum kan utløse et bærekraftig og varig marked for solceller i Norge.

På bakgrunn av overstående drøftinger i dette innspillet, er våre kommentarer til forslagstillernes forslag til vedtak som følger:

1. Nelfo støtter forslaget om å ikke redusere støtten til solenergi. En redusert støtte bryter med de politiske ambisjonene i Granavolden-plattformen. Videre vil en redusert støtte hindre det norske markedet for solcelleinstallasjoner i å komme opp på samme nivå som i resten av Europa.
2. Nelfo støtter forslaget om å endre plusskundeordningen slik at det blir mulig for borettslag og sameier å benytte seg av solkraft for å forsyne husholdninger. NVE har uttalt at de jobber for å få dette på plass, og vi forventer at endringen blir gjennomført så fort det er teknisk mulig i Elhub.
3. Nelfo stiller seg positive til forslaget om å kombinere tilskudd fra Enova med gunstige energilån fra Husbanken. Det vil bidra til økt volum og realisering av effektivitetsgevinster i markedet, noe som igjen bidrar til realisering av de politiske målene knyttet til egenproduksjon av strøm.
4. Nelfo er positive til forslaget om å be regjeringen fremlegge en plan for å stimulere til økt produksjon av solenergi i Norge. Som vi har redegjort for i det overstående, mener vi at forvaltningsapparatets praksis bryter med de politiske målene knyttet til solenergi. Det er derfor behov for en tydeligere politisk styring som kan korrigere for dette. En slik plan bør vurdere hvordan de ulike rammebetingelsene samlet sett påvirker incentivene til egenproduksjon, herunder energikrav i bygg, energimerking, plusskundeordningen, nettariiffer og støtteordninger.
5. Nelfo støtter forslaget om å innføre et system for effekttariffer som ikke hemmer etablering av solkraft. Vi vurderer forslaget om å redusere energileddet på nettleien som den aller største barrieren mot en videreutvikling av solcellemarkedet i Norge.

I tillegg ønsker vi også å fremme følgende forslag til forbedringer som vil legge til rette for mer solenergi i Norge:

- *Utvide maksgrensen for Enova-støtte fra 15kW til 100 kW*
Mellomstore anlegg har til nå falt mellom to stoler. Enova gir kun støtte til solcelleanlegg opp til 15 kW, samt at elsertifikatordningen kun er aktuell for langt større anlegg. Å øke maksgrensen for Enova-støtten fra 15 kW til 100 KW vil spesielt stimulere borettslag- og landbruksmarkedet.

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENES SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

- *Innføre støtte til batterier*

Batterier i kombinasjon med solceller bidrar til økt selvforsyning, og er også med på å kutte effekttopper og redusere behovet for nettinvesteringer.

Det finnes ingen støtteordninger for batterier i Norge, til tross for at det er en lite utbredt løsning med potensielt store nyttevirkninger. I dag er majoriteten av installert batterikapasitet knyttet til pilotprosjekter og ikke kommersielt utbredt.

Vennlig hilsen
Nelfo

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no